



ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ КЕРІВНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ УСТАНОВ І ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ
ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

**ІНФОРМАЦІЙНО-
МЕТОДИЧНИЙ ВІСНИК
«ОРІЄНТИР» №3 (квітень)**

СПЕЦВИПУСК

***«Організація освітнього процесу
в початковій школі
в умовах воєнного стану»***

Хмельницький, 2022

Поради щодо відновлення освітнього процесу

Нормативно-правова база

- ✓ Моделі змішаного та дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах. Психологічний супровід освітнього процесу.
- ✓ Оптимізація навчального навантаження.
- ✓ Гнучкість в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм закладів загальної середньої освіти.
- ✓ Перевага навчальним предметам, інтегрованим курсам, що мають релевантний в умовах війни контент.
- ✓ Індивідуальне визначення доцільності та обсягу домашніх завдань.
- ✓ Академічна свобода вчителя щодо вибору методів та прийомів навчання
- ✓ sqa.gov.ua/yak-organizuvati-osvitniy-proces-v-umov/

Відповідно до Указу Президента України №143/2022 від 16 березня Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України

<https://www.president.gov.ua/documents/1432022-41729>

проводити у закладах освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин загальнонаціональну хвилину мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Лист МОН України 1/3725-22 від 29.03.2022 року Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2021/2022 навчальному році в початковій школі в умовах воєнного часу

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-pochatkovij-shkoli-v-umovah-voennogo-chasu>

Наказ МОН України від 08.10.2019 року № 1272 Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-1-2-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

Наказ МОН України від 08.10.2019 року № 1273 Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-3-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-1273>

Лист МОН від 07.04.2021 № 1/9-188 “Щодо освітніх програм”

<https://imzo.gov.ua/2021/04/08/lyst-mon-vid-07-04-2021-1-9-188-shchodo-osvitnikh-prohram/>

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України №290 від 01.04.2022 року Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-okremih-pitan-zavershennya-20212022-navchalnogo-roku>

Міністерство освіти і науки рекомендує закладам загальної середньої освіти: завершити 2021/2022 навчальний рік, самостійно визначивши день закінчення освітнього процесу шляхом внесення, за необхідності, відповідних змін до структури навчального року, визначеної закладом; забезпечити виконання освітніх програм, навчальних програм та навчального плану за рахунок ущільнення навчального матеріалу, організації самостійної навчальної діяльності учнів, додаткових консультацій з використанням технологій дистанційного навчання тощо та внести відповідні зміни до календарно-тематичного планування з предметів інваріантної та варіативної складової навчального плану закладу освіти для забезпечення якісного виконання програм без урахування показників з кількості днів.

Звертаємо увагу педагогічних працівників на те, що відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти в навчальних програмах з усіх предметів і курсів передбачено 20% резервного часу. При корекції календарно-тематичного планування учитель може використовувати його на свій розсуд. Нагадуємо про те, що фактичне виконання навчальної програми фіксується у Класному журналі відповідно до Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затверджених наказом МОН від 07.12.2018 № 1362 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 09.01.2020 № 21 та від 02.09.2020 № 1096) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1362729-18#Text>

У 1-4 класах підсумкова оцінка за рік, відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813, визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату та спостережень вчителя за учнями. Наголошуємо, що необхідно дотримуватись вимог статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо права учнів на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання.

Система оцінювання результатів навчання ґрунтується на позитивному ставленні до кожного учня (учениці). Оцінюється не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень, тому критерієм перевірки та оцінювання результатів освіти є динаміка особистісного розвитку учня (учениці). Проте для створення об'єктивності системи оцінювання, перевірка має інтегрувати з одного боку досягнення учнів у різних видах діяльності відповідно до показників успішності,

визначених освітньою програмою («Очікувані результати навчання здобувачів освіти»), з іншого - їх ставлення до діяльності, активність та ініціативність, що дасть можливість ефективніше відслідкувати особистісний зріст учня (учениці), оцінити його (її) роботу в освітній діяльності і саморозвитку. Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є самооцінка та оцінювання результатів спільної діяльності за попередньо визначеними критеріями.

Завершальне (підсумкове) оцінювання результатів навчання у початковій школі має місце лише в кінці навчального року і проводиться з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Форми і види перевірок для проведення завершального оцінювання учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формульовального оцінювання.

Під час підсумкового оцінювання рекомендуємо зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання. Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як "Технологічна", "Інформатична", "Мистецька" і "Фізкультурна" пропонуємо здійснювати шляхом узагальнення даних, отриманих під час формульовального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Пропонуємо дотримуватись конфіденційності під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання. У разі висловлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може запропонувати їм індивідуалізовану діагностувальну роботу з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учні, зазвичай, виконують в межах індивідуальної роботи під час уроку.

Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів. Зразок оформлення результатів підсумкового оцінювання за рік на предметних сторінках класного журналу (на прикладі класного журналу для 2 класу, водночас подібне оформлення в усіх класах - додаток 4).

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultatuv-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

Додаток 4
до методичних рекомендацій щодо
оцінювання результатів навчання учнів
1-4 класів закладів загальної середньої
освіти

Примірний зразок лівої сторінки розвороту журналу

II. Облік навчальних досягнень учнів. Інваріантна складова
Українська мова
(Назва предмета)

| № з/п | Прізвище та ім'я учня (учениці) | Число і місяць | Підсумкова (річна) | | | | | | | | | | | | |
|-------|---------------------------------|----------------|--------------------|---|---|---|---|---|---|---|--|--|--|--|--|
| | | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | | | | | | |
| 1 | Авраменко Оксана | | | | √ | √ | | √ | √ | | | | | | |
| 2 | Бондаренко Іван | | √ | √ | √ | √ | √ | √ | √ | | | | | | |
| 3 | Васильків Олег | | √ | | √ | √ | √ | √ | | √ | | | | | |
| 4 | Григорук Інна | | | √ | | | | | | | | | | | |
| 5 | Журавель Соломія | | √ | | √ | √ | √ | √ | √ | √ | | | | | |
| 6 | | | | | | | | | | | | | | | |
| 7 | | | | | | | | | | | | | | | |

Сформовано - √; ще формується - нічого не записувати

Примірний зразок правої сторінки розвороту журналу

Вчитель _____

| № з/п | Дата | ЗМІСТ | Завдання додому |
|-------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| | | Характеристика результатів навчання | |
| 1 | | виявляє розуміння фактичного змісту сприйнятого на слух висловлення, запитує про незрозуміле* | |
| 2 | | читає вголос цілими словами, усвідомлено, правильно, виразно, у відповідному темпі | |
| 3 | | виявляє розуміння змісту прочитаного тексту, пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює власне ставлення щодо прочитаного | |
| 4 | | переказує усно прочитаний/ прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту | |
| 5 | | зрозуміло висловлює свої думки, потреби, спостереження; будує діалоги на доступні теми, доречно реагує на репліки співрозмовника | |

Згідно з пунктом 2 Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, переведення учнів на наступний рік навчання здійснюється на підставі результатів підсумкового оцінювання учнів згідно з рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої.

У частині класного журналу "Зведений облік навчальних досягнень учнів" рекомендуємо записувати лише рішення педагогічної ради про переведення учня до наступного класу.

Учні 1–10 класів можуть бути не переведені на наступний рік навчання та залишені для повторного здобуття загальної середньої освіти у тому самому класі на підставі письмової заяви одного з їхніх батьків чи інших законних представників.

У 2021/2022 навчальному році, відповідно до нормативно-правових актів, здобувачів загальної середньої освіти звільнено від проходження державної підсумкової атестації (Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України в сфері освіти» від 24 березня 2022 року № 2157-ІХ; наказ Міністерства освіти і науки України від 28.02.2022 № 232 «Про звільнення від державної підсумкової атестації учнів, які завершують здобуття початкової та базової загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 03 березня 2022 року за № 283/37619).
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zviltennya-vid-prohodzhennya-derzhavnoyi-pidsumkovoyi-atpochatkovoyi-ta-bazovoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-u-20212022-navchalnomu-rocizareyestrovani-j-v-ministerstvi-yusticiyi-ukrayini-03-bereznya-2022-roku-za-28337619>

У відповідній графі додатку до документа про освіту робиться запис "звільнений(а)".

Виготовлення, видачу та облік документів про початкову освіту закладам освіти необхідно здійснювати згідно з Порядком виготовлення, видачі та обліку документів про початкову освіту, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2021 № 767, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 13 серпня 2021 р. за № 1069/36691.

<https://www.facebook.com/Inforesurs/>

Заклад освіти, що забезпечує здобуття початкової освіти, подає до органу управління у сфері освіти інформацію, необхідну для створення замовлення за формою, що завантажується закладом освіти з Реєстру суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО. Така інформація формується в електронній формі, підтверджується накладанням кваліфікованого електронного підпису керівника закладу та подається до відповідного органу управління у сфері освіти, як правило, не пізніше, ніж за два місяці до завершення поточного навчального року. Інформацію на замовлення документів про початкову освіту учням також можуть подавати як заклади освіти, в яких вони вчилися раніше, так і заклади, де діти навчаються зараз.

Як навчати учнів початкових класів у найскладніші для України часи?

Як спланувати онлайн-урок?

- Прорахуйте всі етапи дистанційки. Ментальна карта дистанційного навчання, вибір платформи, графік прямих трансляцій, формат здавання роботи — усе це не просто елементи, а система, яка добре працює, якщо продумана наперед. Тож не пошкодуйте один раз часу і розберіться, як організувати дистанційне навчання учнів у нових умовах. Зокрема дізнайтеся, чи будуть у вашому класі учні з інших регіонів. Якщо так, то важливо приділити їм окрему увагу, познайомитися та познайомити дітей між собою.
- Не уникайте розмов про війну. Обговорюйте ситуацію, що склалася (ми вже писали, як говорити з дітьми про війну). Так ви зможете зменшити напругу та встановити довіру з учнями.
- Додайте безпрограшний елемент. Подумайте про так би мовити ударні моменти, які привертають увагу учнів до заняття та спрацьовують найбільш ефективно. Вправи, які учні виконують у режимі реального часу, усні відповіді школярів, короткі відповіді в чаті — ось те, що найкраще працює в дистанційному навчанні.
- Забезпечте збалансованість онлайн-уроку. Не варто перевантажувати заняття ані інформацією, ані веселощами: усього має бути в міру. Експерти радять зробити акцент на вирішенні потреб учнів, на їхніх запитах. У межах кожного уроку і теми варто мати кілька опцій та пропонувати їх дітям. Особливо це важливо в умовах війни, коли щоденний стрес і так надто великий.
- Домашні завдання. Доцільність та обсяг домашніх завдань визначаєте індивідуально, зважаючи на психоемоційний стан учнів.

Як знизити тривожність учнів?

Пролийте світло на жорстокість

Обговоріть з дітьми їхні страхи та почуття. Зараз це надзвичайно важливо, а замовчування точно не призведе ні до чого хорошого. Дайте ім'я страху, а

якщо є можливість — намалюйте його. Візуалізація страху — один з найефективніших методів боротьби з ним.

Зупиніть відчуття безпорадності

За можливості залучайте дітей до різних ініціатив та допомоги іншим. Долучайте їх до кіберініціатив. Деякі з них навіть розроблені у формі гри. Навіть зйомка відео в TikTok — вже великий внесок. Або пост у соцмережах. Дія завжди ефективніша в боротьбі з тривожністю за бездіяльність, а будь-яку дію завжди можна зробити елементом уроку.

Розробіть плани про безпеку

Як поводитися під час повітряної тривоги? А під час артилерійського обстрілу? Що таке зелений коридор і як правильно ним користуватися? Що таке речі першої необхідності? Що робити, якщо загубилися? Пояснійте все це дітям. І будуйте плани поведінки в ризикових ситуаціях. Діти — це маленькі дорослі. Залишати їх непоінформованими — погана ідея.

Збудуйте машину часу

Запропонуйте своїм учням (або своїм дітям) збудувати чи уявити машину часу. Ця машина здатна перенести вас у різні історичні епохи. Щойно опинитесь там, проаналізуйте разом з дітьми, з якими труднощами стикалися люди під час війни. Спробуйте порівняти ваше становище зі становищем та умовами, в яких жили люди в ті часи.

Як допомогти дитині включитися у навчальний процес?

Крок № 1. Будьте для дитини стабільним дорослим

Психіка дітей і підлітків має величезний резерв самовідновлення і саморегуляції. Більшість дітей повертаються до норми після травматичної події без професійної допомоги психологів просто завдяки підтримці і турботі близьких.

Тому важливо пам'ятати: діти повністю відчують емоційний стан дорослих, навіть якщо дорослі про це не говорять. Дорослий (на думку дитини) є стабільною опорою і захистом і формує модель для наслідування, правильної поведінки і емоційної регуляції. Тому якщо ви бачите, що дитина занадто знервована — варто стабілізувати власний емоційний стан.

Крок № 2. Створіть для дитини безпечне місце

Дуже складно зосередитися, коли навколо тебе купа людей. Тому необхідно створити для дитини місце, де вона могла б навчатися. Це може бути кухня або куток у загальній кімнаті. Головне — не відволікати дитину, не

обговорювати у цей час війну, не дивитися новини. Ідеально — залишити учня або ученицю самими у приміщенні.

Крок № 3. Організуйте рутину

Звична діяльність допомагає впоратися з тривогою. Вчіться домовлятися з дитиною і встановлюйте разом прості й зрозумілі правила. Наявність домовленостей окреслює кордони і допомагає взаємодіяти. А сталий розклад навчання дуже у цьому допомагає.

Крок № 4. Встановлюйте ліміти і дисципліну у поведінці як і в довоєнний час

Підліткам, та й усім дітям, необхідні межі та впевненість у тому, що дорослі довкола як і раніше здатні захистити його. Встановлюйте зони, де дитина може сама планувати і контролювати свою діяльність. Підлітки самі мають відчувати зону свого контролю. Тож якщо дитина хоче самостійно обирати місце, де вона продовжить навчання — дослухайтеся до неї. Сьогодні чимало організацій відкрили доступ до онлайн уроків, тож дайте дитині можливість обрати.

Не рятуйте дитину у повсякденних труднощах. Уміння вирішувати життєві проблеми знадобиться їй у майбутньому. Навчіть дитину робити висновки та передбачати наслідки своїх дій. Навіть в умовах війни.

Крок № 5. Вчіть дитину впевненості у собі та своїх діях

Самооцінка включає дві складові: мої переконання про себе і те, що, як на мене, інші думають про мене. Розвиток почуття власної гідності дитини — тривалий і безперервний процес, який буде найуспішнішим, якщо дотримуватися таких правил:

- Виявляйте інтерес до дитини та заохочуйте її розповідати про себе.
- Хваліть дитину. Похвала — це найшвидший шлях до підвищення самооцінки дитини.
- Наголошуйте на унікальності дитини, не порівнюйте її з іншими. Порівняння знижують почуття власної гідності.
- Створюйте ситуацію успіху дитини, дозвольте їй допомагати вам або іншим.
- Не забувайте обіймати дитину і казати їй, що ви її цінуєте, що вона важлива для вас, що вам подобається разом проводити час.
- Будьте обережні з критикою, оцінюйте поведінку, але не дитину.
- Будьте поруч із дитиною, коли їй погано. Допоможіть їй впоратися з почуттями та емоціями, підкажіть, як подолати неприємні відчуття.
- Визнавайте свої помилки, переконуйте дитину в тому, що всі іноді помиляються, адже це частина життя. Вибачайтеся перед дитиною, якщо ви зробили щось не так. Вибачення та вміння визнавати свої помилки свідчить не про слабкість людини, а про її впевненість у собі.

<https://osvitoria.media/opinions/dopomozhit-dytyni-povernutysya-do-navchannya-5-prostyh-krokv/>

Як надихнути учнів у цей непростий час?

Розповідайте дітям про героїв сучасності. ЗСУ, волонтери, звичайні люди, які роблять неможливе — розповідайте ці історії учням. Надихати можна і героїчною історією українського народу. Шукайте героїв та героїнь як фольклорі, так і в сучасних реаліях. Легенди про вкрадений танк та збитий банкою помідорів дрон це просто must have.

Зверніться до творчості Тараса Шевченка.

І головне — показуйте власний приклад. Дорослий у цій ситуації — найкраща опора для дитини.

Як створити інформаційно безпечне середовище учнів під час війни?

Інформаційний простір дозволяє бути на зв'язку з рідними, дізнаватись останні новини з фронту, хоч якось контролювати те, що відбувається навколо. Для дітей та підлітків інтернет залишається світом розваг та спілкування з друзями. Але важливо пам'ятати, що за позначкою геолокації на пості чи фотографії, веселим відео в соціальній мережі чи одним повідомленням може ховатися справжня небезпека. Особливо під час війни, коли інфопростір використовують окупанти для військових нападів на українські міста.

Як захистити себе та дітей в інформаційному просторі під час війни?

Покрокова інструкція для дітей

Якщо хтось із користувачів у мережі просить приватну інформацію (особистий номер телефону чи номер батьків, де батьки працюють, де родина зараз перебуває, яка ситуація в місті, де розміщується військова техніка в місті чи військові об'єкти) — таку інформацію в жодному разі не можна передавати. Навіть якщо це онлайн-друг, якого дитина знає в реальному житті. Адже зараз дуже часто особисті профілі зламують для отримання інформації або створюють фейкові профілі.

-Не можна знімати розміщення та пересування військової техніки та військових у місті, де перебуває дитина. Оскільки окупанти можуть переглядати відкриті профілі українців для визначення місця розташування військових для подальшого нападу. А також злочинці можуть намагатися вести листування з дитиною для шантажу чи примушування до отримання інформації про розміщення техніки в місті.

-Не знімати місця вибухів та потрапляння снарядів, оскільки окупанти можуть використовувати фото- та відеодані, які потрапили в мережу, для коригування подальшого нанесення вогню по місту.

-Не переходити за невідомими посиланнями, які були надіслані в приватні повідомлення в будь-якій соціальній мережі чи месенджері. Адже за ними можуть ховатися хакерські атаки.

-Якщо ви переглядаєте та обговорюєте новини з дитиною, варто переконатися в їхній правдивості. Усі новини, заяви високопосадовців та обмеження в містах краще повторно перевірити в офіційних каналах комунікації, на офіційних сайтах державних установ, в офіційних Telegram-каналах посадовців.

-Якщо дитину автоматично додали до невідомих груп, важливо відписатися від них та заблокувати їх. А також розповісти про це дорослим.

-Якщо до дитини хтось пише з проханням допомоги або виконати спеціальне завдання, важливо, щоб дитина повідомила про це дорослим. Варто разом зробити скріншот групи, повідомлень та через онлайн-форму звернутися до кіберполіції — <https://ticket.cyberpolice.gov.ua/>.

Що варто зробити:

Профіль дитини в соціальних мережах варто зробити закритим: щоб писати дитині, переглядати вміст її сторінки могли лише ті, кого дитина додасть у друзі.

Пам'ятайте, що все, що ми пишемо та публікуємо в мережі, навіть у приватних повідомленнях, назавжди залишається в інтернеті. Тому перед публікацією ще раз оцініть, чи може ця інформація будь-яким чином нашкодити вам або вашим близьким? А під час війни — нашим містам та захисникам?

Джерело: <https://osvitoria.media/opinions/informatsijna-bezpeka-pid-chas-vijny-pokroкова-instruktsiya-dlya-ditej/>

Додаткові джерела для підготовки занять із медіаграмотності:

портал «Медіаосвіта і медіаграмотність» <https://medialiteracy.org.ua/>

Інформаційно-дослідний центр «ІНТЕГРАЦІЯ ТА РОЗВИТОК» <https://idcir.com.ua/>

В умовах війни педагогам варто звертатись до вправ, які рекомендують психологи та психотерапевти. Важливо, щоб діти набули навичок самопомоги під час стресу (для молодших школярів це має відбуватися спільно з дорослими — батьками, родичами, знайомими, учителями). Можна застосовувати дихальні чи тілесні вправи, що допомагають заспокоїтися та зняти напругу.

Вправа «Якби я був тобою...»

Той, хто розпочинає гру, тримає в руках невеликий м'який предмет. Це може бути м'ячик або іграшка. Вчитель розповідає дітям, що всі ми маємо багато гарних рис і талантів, але часом можемо їх не зауважувати. Для цього є інші — вони здатні підмітити те, що нам вдається найкраще, та підбадьорити. Також люди навколо можуть вказати на щось, що їх у нас засмучує чи дратує.

Дитина, у руках в якій м'ячик чи іграшка, говорить, кому вона подумки передає її (якщо граєте в класі – іграшку треба кинути). При цьому каже: «Якби я була тобою, то...» Наприклад, «Якби я була тобою, то старалася б вчитися більше. У тебе це неодмінно вийде!» або «Якби я був тобою, то більше б посміхався та грав з нами в ігри», «Якби я була тобою, то думала б, що в мене дуже красиве руде волосся». Той, хто отримав предмет, називає іншу дитину, передає їй предмет і каже: «Якби я був тобою...»

Який ефект: Діти не завжди можуть об'єктивно оцінити власні сильні сторони та навпаки — що слід в собі змінити. Натомість однокласники є тими «навігаторами», які помічають поведінку, побоювання і труднощі дитини, і можуть за принципом «рівний — рівному» стати підтримкою.

Завдяки грі діти вчаться формувати команду. Найменші школярі розвивають здатність бути спостережливими та емпатійними. Гра укріплює доброзичливу атмосферу в класі та допомагає формувати в дітей більш позитивні уявлення про себе.

Вправа «Запитання — відповідь»

Діти мають підготувати клаптики паперу (або якщо гра проводиться в класі – вчитель роздає папірці). Вчитель або хтось із класу оголошує запитання. Наприклад: «Що мені найбільше подобається в класі?», «Кого з класу я вважаю спритним/добрим/допитливим?», «Де б я хотіла піти/побувати разом з моїми однокласниками?», «Який мій улюблений день у школі?»

Завдання кожного: написати якомога більше відповідей протягом 1-2 хвилин. Відповіді на кожне запитання записують на окремому клаптику. Потім їх обговорюють разом по черзі. Вчитель доповнює відповіді та слухає, що діти розповідають і в який спосіб.

Який ефект: Гра допомагає дитині навчитися говорити в доброзичливій манері про свої потреби та ставлення до інших. Окрім цього, обговорення з дітьми написаного підказує вчителю, хто з дітей є виключеним з класу чи має проблеми в спілкуванні.

Вправа «Якою є Надійка?»

У кожної дитини має бути на столі клаптик паперу. Завдання: написати винятково позитивні спостереження. Наприклад, він може розпочати гру так: «Кожен з нас має добрі риси. Наприклад, старається більше вчити ті уроки, які складно даються, допомагає батькам, любить малювати. Ми

будемо говорити про всіх у класі. Почнемо з Надійки, бо вона — перша в списку. Завтра буде хтось інший. Так кожен з вас отримає багато добрих слів на свою адресу».

Завдання — за 1 хвилину написати якомога більше позитивних речей про обрану дитину. Вчитель або хтось із класу збирає аркуші та передає дитині, щоб та могла їх згодом прочитати.

Доброю традицією для найменших школярів може стати така варіація гри (підходить лише для відтворення наживо): стає спиною до дошки, а інші по черзі пишуть добрі слова. Після цього дитина повертається і читає написане.

Який ефект: Гра сприяє формуванню здорової самооцінки та адекватного сприйняття своїх рис характеру, навичок. Діти, які описують чесноти однокласників, вчать співпраці та основ ненасильницької взаємодії: коли люди в групі підтримують один одного, демонструють, що помічають внесок інших.

Таким чином, закладається позитивна групова взаємодія, де кожна дитина є важливою та належно оціненою, тому не боїться проявляти свої таланти і вчитися нового.

Джерело: <https://osvitoria.media/experience/try-gry-na-rozvytok-komandnoyi-roboty-dlya-pochatkovoyi-shkoly/>

Вправа "ПАРАСОЛЬКА"

Для роботи підійдуть олівці, фломастери чи гуаш та аркуш паперу або ж можна малювати паличкою на землі, крейдою на поверхні...

Робота проходить у 4 етапи.

1 етап. Попросіть дитину зверху або в центрі аркуша зобразити парасольку таку, яка могла б захистити від будь-яких зовнішніх негараздів. Нехай дитини розфарбує її так, як їй найбільш подобається.

2 етап. Попросіть дитину зобразити фігурку хлопчика або дівчинки (проекцію себе) під парасолькою так, аби фігурка відчувала себе максимально захищеною від впливу навколишнього світу.

3 етап. Нехай дитина промалює кордони захисту парасольки. Тобто виділить той простір, який вона буде закривати собою від зовнішніх негараздів. (Буває, що діти не хочуть промальовувати ці кордони - це швидше за все про її довіру до світу. Дітки, які прожили травмуючий досвід зазвичай себе оточують такими кордонами, як додатковим захистом).

4 етап. Попросіть дитину уявити, що крім того, що парасолька захищає, вона ще й має чарівну особливість: коли відкривається, з неї висипаються різні-різні радості і задоволення, які роблять людину під парасолею радіснішою і щасливішою. Нехай дитина промалює в захисному просторі парасольки всі радості, які спадають їй на думку.

5 етап. Важливо по завершенню техніки проговорити дитині, що ось ці радощі, які вона промалювала і є тими маленькими рятівними речами, які безпосередньо їй допомагають позбутися від суму, страху і поганого настрою. Їй варто просто в такі моменти підійти до своєї парасольки і скористатись однією із зазначених нею підказок.

Вправа "Намалюй свій настрій"

Матеріали: папір А4, кольорові олівці, пензлики, акварель або гуаш, склянка з водою.

Запропонуйте дітям на папері олівцями чи фарбами висловити, тобто намалювати свій настрій.

Інструкція для дітей: «Сьогодні незвичайний день та незвичайне завдання. Зараз ми малюватимемо... настрої. Давайте спробуємо зробити це! Беремо папір, олівці чи фарби, намагаємось визначити свій настрій та починаємо його малювати!»

Чим зайняти дитину в надзвичайній ситуації.

<https://www.unicef.org/ukraine/media/17361/file/%D0%A7%D0%B8%D0%BC%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D1%8F%D1%82%D0%B8%20%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%83%20%D0%B2%20%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%87%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D1%96%D0%B9%20%D1%81%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>

Гра «Я — тварина»: показати жестом, позою, звуками, яка тварина. Другий партнер із гри відгадує. Образ тварини завжди «про життєвість».

Гра «Чарівні дотики»: уявити, що тіло — музичний інструмент. Кожна частина тіла видає свій звук. Торкатися долонькою, а дитина співає, мукає, кукурікає тощо.

Гра «Питання»: один гравець ставить запитання — другий повинен відповісти на нього питанням. Гра триває, доки хтось скаже речення без питання. Наприклад: «Ти їв сьогодні? — А чому ти цікавишся? — Хіба це секретне питання?» — і так далі.

Гра «Казка»: складаємо казку — кожен каже по реченню.

Нам важливо пам'ятати, що аудіальний канал сприйняття під час гулу сирен під особливим навантаженням. Тож треба його «зайняти»:

Гра «Докричатися до Місяця»: уявити, що треба крикнути послання космонавтам чи інопланетянам. Можна кричати з різних кутів кімнати одне одному, можна спрямовувати звук далеко-далеко.

Гра «Вдихнути хмару»: уявити, що вдихнули хмару, і видихнути її зі звуком, можна із грозою та блискавкою (тупаючи ногами).

Гра «Погода»: можна йти, можна стукати пучками пальців (краще нігтями): спочатку сонечко і легкий вітер (йдемо-стукаємо повільно, м'яко і тихо), потім вітер міцніше, починається дощ (йдемо швидше і тупаємо). Дощ

посилюється — тупаємо сильніше, злива — стрибаємо, гроза — ураган — стрибаємо, дуємо і кричимо, вітер заспокоюється, дощ стихає — поступово йдемо тихіше і повільніше. Закінчуємо «хорошою погодою».

Гра «Клац-клац»: клацати зубами, ніби від холоду, потім показувати зуби, як мавпочки, шкіритись і гарчати, як тигри. Після цього перетворитися на людей.

Гра «Лети!»: дмухати одне на одного, як на перо. Дозволити собі подмухати на одного з батьків, щоб «здути» його з місця.

Рвати папір, а потім зібрати з уривків колаж.

Боулінг: збивати будь-які предмети (дозволити порушити порядок).

Гра «Злий бобер»: придумати злу тварину і поводитися так, як може поводитися ця тварина. Потім перетворитися на добру тварину. Потім — на людину.

Гра «Випустити пазурі»: показати, як тигрєня шипить і показує пазурі, коли хоче захиститися. Потім перетворитися на людину.

Гра «У ціль»: зім'яти в руках папір і як м'ячиком влучити в ціль.

Настільні ігри

Шахи — шашки- доміно.

Малювати

1. Мандали, будиночки, веселки.
2. Мрію.
3. Найбезпечніше, захищене місце.
4. Те, що хочеться робити одразу після війни.
5. Розмальовки.
6. Ангелів.

Ігри зі словами

«Питання»: один гравець ставить запитання — другий повинен відповісти на нього питанням. Гра триває, доки хтось скаже речення без питання. Наприклад: «Ти їв сьогодні? — А чому ти цікавишся? — Хіба це секретне питання?» — і так далі.

«Чотири слова» (дітям від 8 років можна запропонувати і 5–6 слів): вибираємо 4 абсолютно не пов'язані між собою слова. Використовуючи їх, складаємо по черзі невелику розповідь.

«Багато слів»: вибираємо велике слово. З його букв кожен на своєму аркуші складає та записує багато маленьких. Діти можуть спочатку бути в команді з дорослими, а потім вони швидко стають самостійними гравцями.

«Малювання словом»: вибираємо слово, яке дитині складно писати або вимовляти. Вигадуємо, що саме малюватимемо. Наприклад, намалювати фігурку кота, використовуючи лише загадане слово (пишемо його багато разів у різних площинах).

«Навпаки»: говорити слова навпаки, не записуючи їх. Наприклад, чайник — кинйач, стіна — анітс...

Написати врозсіп на аркуші літери, з'єднувати букви лініями в слова.

«Покажи слово»: один гравець загадує слово і показує його пантомімою.

«Я загадав»: розповісти про загадане слово, не називаючи його. Наприклад: «Я загадав — білий, холодний, рипить під ногами, тане».

«Індукція — дедуція»: гравець загадує предмет. Інші повинні його вгадати, ставлячи запитання, на які він може відповісти тільки «так» або «ні» (з дитиною ми починали із загадування тварин та частин тіла).

«Остання літера»: кожен гравець каже слово, яке починається на останню літеру попереднього слова.

«Рима»: називаємо 4 (або 2) випадкові слова, на які шукаємо риму або з якими вигадуємо чотиривірші.

«Літера»: називаємо слова лише на задану букву.

«Шукаємо подібне»: називаємо два випадкові слова — чим вони можуть бути об'єднані?

«Чарівна мова»: для дітей, які навчаються розбивати слова на склади. Розмовляємо, перед кожним складом додаючи додатковий склад (жи, ма, хрю...)

«Нісенітниця»: говоримо початок речення, до якого потрібно вигадати продовження-«нісенітницю», абсолютно нереальне.

«Асоціації»: один гравець називає слово, наступний — свою асоціацію на це слово (дітям можемо пояснити — перше, що спадає на думку, коли чуєш це слово).

«Це слово вміє...»: описуємо слово його «вміннями».

«Картина»: називаємо слово. По черзі розповідаємо, яку об'ємну картину ми бачимо, коли вимовляємо це слово. Наприклад, для одного гравця слово «чай» означає: сім'я сидить за столом і розмовляє, для іншого — чайна плантація та збирачі чаю, для третього — стіл накритий скатертиною, грає музика, для четвертого — чайна церемонія, для п'ятого — людина сама стоїть біля вікна, насолоджуючись самотністю та чаєм.

«Антоніми»: називаємо слова і шукаємо до них антоніми.

«Неіснуюче слово»: вигадуємо неіснуючі слова, і що вони могли б означати мовою інопланетян.

<https://osvitanova.com.ua/posts/5320-svitlana-roiz-pro-te-chym-zainiaty-dytynu-v-skhovyshchi-chy-v-dorozi>

З деякими вправами можна ознайомитися в «Посібнику самодопомоги»

https://usp.community/images/File/Self-support_manual_Ukrainian.pdf

та тренінговій програмі «Вчимося керувати емоціями»

<http://psychologcpp.in.ua/wp-content/uploads/2019/10/programi/file137.pdf>

23 арттерапевтичні способи саморегуляції

<https://osvitanova.com.ua/posts/5043-23-artterapevtychni-sposoby-samorehuliatii>

Шість кроків на шляху до подолання страху

<https://childdevelop.com.ua/articles/psychology/1245/>

Практикум з арт-терапії

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/>

[1234567890/3301/1/%D0%90%D1%80%D1%82%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F-19-10-20.pdf](http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3301/1/%D0%90%D1%80%D1%82%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F-19-10-20.pdf)

5 вправ з арттерапії для відновлення ресурсу вчителя

<https://nus.org.ua/articles/5-vprav-z-artterapiyi-dlya-vidnovlennya-resursu-vchytelya/>

Підзарядка для вчителя: як поновити ресурси, коли сили на нулі
<https://osvitoria.media/opinions/pidzaryadka-dlya-vchytelya-yak-ponovyty-resursy-koly-syly-na-nuli/>

Подолати тривогу: вісім вправ для учнів

<https://osvitoria.media/experience/podolaty-tryvogu-visim-vprav-dlya-uchniv/>

Поради від захисника України: МОН розробило інформаційний комікс для дітей у воєнний стан

<https://mon.gov.ua/ua/news/poradi-vid-zahisnika-ukrayini-mon-rozrobilo-informacijnij-komiks-dlya-ditej-u-voyennij-stand>

Міністерство освіти і науки розробило інформаційний комікс для дітей у воєнний стан – це збірка інформаційних порад для дітей та їхніх близьких.

Порада № 1 "Головний скарб для України!"

Порада № 2 "Запорука гарного самопочуття"

Порада № 3 "Спитай у батьків, чим допомогти та яку користь ти можеш принести зараз для родини"

Порада № 4 "Бути уважним!"

Порада № 5 "Навчання – твоя найбільша допомога!"

Порада № 6 "Разом зі своїм документом завжди тримай при собі листок з ім'ям, прізвищем і номерами телефонів рідних"

Порада № 7 "Обережно стався до почутого та побаченого - наступна порада."

Порада № 8 "На вулиці не відставай від дорослих. Будь слухняним і пильним. Якщо хтось запитує тебе про щось – передавай запитання дорослим."

Порада № 9 "Якщо тобі страшно - говори з дорослими"

Порада № 10 "Сьогодні, незважаючи на теплу погоду, рекомендує залишатися у захищеному місці"

Порада № 11 "Бути обережним з повідомленнями, які приходять на телефон, адже вони можуть бути небезпечними"

Порада № 12 "Не забувайте мріяти, адже саме мрії допоможуть побороти страх і тривогу"

Порада № 13 "Прислухатися один до одного та не сперечатися"

Порада № 14 "Перебуваючи у безпечному місці з дорослими, саме час навчатися новим здібностям, а також вдосконалити уже здобуті навички й уміння"

Порада № 15 "Якщо ти злякався - це нормально. Поговори про це з дорослими, а також намалюй свій страх чи те, що тебе злякало"

В умовах інформаційної війни важливо розвивати в учнів критичне мислення: вирізняти офіційні джерела інформації, сумніватися, уміти перевіряти інформацію, щоб розпізнавати фейки, аналізувати різні точки зору, розрізняти переконливі аргументи та прояви маніпуляції. Такі вправи педагогам варто використовувати на кожному уроці.

Для розвитку критичного мислення в учнів початкової школи можна скористатися навчально-методичним посібником «Розвиток критичного мислення в учнів початкової школи».

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnik-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-kritichnogomislennya-v-uchnv-pochatkovo-shkoli/>

Ресурси дистанційної освіти

◇ МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ СТВОРИЛО ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ОНЛАЙН РОЗКЛАД ДЛЯ УЧНІВ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ <https://mon.gov.ua/ua/news/ministerstvo-osviti-i-nauki-ukrayini-stvorilo-vseukrayinskij-onlajn-rozklad-dlya-uchniv-pid-chas-voyennogo-stanu>

◇ видавництво "Альтера" пропонує безкоштовні матеріали для дистанційного навчання <https://we.tl/t-OvXLDIxDle> - файли з активними посиланнями на необхідні матеріали. Або завантажуйте матеріали на сайті електронної підтримки <https://www.e-litera.com.ua>.

◇ освітня ініціатива для учнів початкової та середньої школи України: від школи Базис (https://vb.me/school_info) разом з Viber-спільнотою Школа.інфо

◇ онлайн-навчання для всіх дітей України, які можуть доєднатися до занять в Zoom: від Академії Сучасної Освіти А+ (<https://aplus.ua/>)

◇ доступ до річних матеріалів 1-11 класів безкоштовно: від дистанційної школи «Центр освіти «Оптіма» (<https://optima.school/free-education>). Потрібно зареєструватися, вказати свою електронну пошту, і на неї приходить посилання та пароль для входу.

◇ участь в живих уроках, навчальні матеріали за весь рік, додаткові активності для діток від ThinkGlobal . Слідкуйте за розкладом (<https://www.facebook.com/ThinkGlobalUA>).

(<https://www.facebook.com/ThinkGlobalUA>)
◇ екстернат-платформу ALTERRA ONLINE EXTERNAT (<https://www.facebook.com/alterraschool1>) дає доступ до матеріалів та тестів.

◇ безкоштовні щоденні зустрічі онлайн з дітьми від 6 років: танці, ігри, англійська, перегляд фільмів та інше. Розклад оновлюється кожного дня на сторінці і Telegram-каналі @OkStudy127

◇ безкоштовна серія онлайн майстер-класів (<https://od.itstep.org/>) і тематичних зустрічей для дітей 7-14 років: безпека в інтернеті, створення та перші кроки для заробітку на NFT, розробка ігор за допомогою Construct.

(<https://od.itstep.org/>)

◇ безкоштовна реєстрація на онлайн уроки і регулярні щоденні зустрічі дітей з психологом від наукового лицю Кліма Чурюмова (<https://bit.ly/3hCf6dm>).

◇ вільний доступ до повного пакету "Слухач" (1-11 класи) для самонавчання – повна шкільна програма від Центру Дистанційної Освіти "Джерело" (<https://cdo.org.ua/reg/>).

◇ уроки в запису та онлайн. Тут (<https://bit.ly/3sFkZg5>) можна зареєструватися, а тут (<https://www.eduforsafety.com.ua/>) знайти уроки українською, англійською та російською мовами. Проєкт School Navigator.

◇ пізнавальні онлайн-зустрічі від ГО "Смарт Освіта" для дітей та підлітків. Щодня оновлений розклад (<https://nus.org.ua/>). Заповніть анкету (<https://bit.ly/34aOXzh>), щоб приєднатися.

◇ Видавництво «Ранок» надає можливість читати дитячі електронні книги українською мовою безоплатно <https://bit.ly/35EI0bE>

◇ Книжковий магазин Yakaboo відкрив безоплатний доступ до книг у мобільному застосунку <https://bit.ly/3hYVKz3>

◇ Telegram-канал Павлуша і Ява, завантажує аудіоказки <https://t.me/pavlushaiyava>

◇ Telegram-канал з аудіоказками українською: https://t.me/kazky_ukr

◇ Книгарня Yakaboo надала безкоштовний доступ до книжок в мобільному додатку:

<https://bit.ly/3CcZG92>

◇ MEGOGO відкрили безкоштовний доступ до мультфільмів, фільмів та аудіоказок <https://bit.ly/35KLwjg>

◇ Вивчаємо словникові слова 2 клас / Крупська В.А. - Кам'янка, 2019. – 74 с., 2021. – 72 с.

<https://znayshov.com/FR/11842/554.docx>

◇ За наявності інтернету можна скористатися електронною версією підручників <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchniky/>

◇ Математика. 4 клас. Навчальний зошит : У 4 ч. Ч. 4 / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко. — Харків : Вид-во «Ранок», 2021. — 80 с.

• "Працюю самостійно": Додаток до видання: Математика. 4 клас. Навчальний зошит : У 4 ч. Ч. 4 / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко

https://znayshov.com/Books/Details/matematyka/4klas/matematyka_4_skvortsova/1178

◇ Матеріали для аудіювання до підручника «Українська мова. Буквар» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (1 частина) (авт. Наумчук В.І., Наумчук М.М.)

https://znayshov.com/Books/Details/ukrainska_mova/1klas/bukvar_1_naumchuk/112

◇ Образотворче мистецтво. Альбом 1 клас (з 21 уроку) автор Г.Кізілова
https://znayshov.com/Books/Details/mystetstvo/1klas/mystetstvo_1_kizilova/135

◇ На Порталі превентивної освіти у вільному доступі розміщено ВСІ ресурси для викладання ЯДС та інформатики у початковій школі за підручниками авт. Воронцової, включно із зошитами-практикумами та зошитами для діагностичних робіт, які ніколи раніше не надавалися в електронному вигляді

http://autta.org.ua/ua/resources/ya_doslidzhuyu_svit/

Психологічний супровід

Телеграм-канал «ПІДТРИМАЙ ДИТИНУ»: КАНАЛ СТВОРЕНО З ТУРБОТОЮ ПРО БАТЬКІВ І ДІТЕЙ

<https://t.me/s/pidtrumaidutuny>

В Україні стартував проєкт психологічної підтримки «ПОРУЧ»

<https://poruch.me/>

ГАРЯЧА ЛІНІЯ

[https://docs.google.com/document/d/1bHVRopWYkSGDVu5m9zFIs5ZjisQ3L831/edit?](https://docs.google.com/document/d/1bHVRopWYkSGDVu5m9zFIs5ZjisQ3L831/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1bHVRopWYkSGDVu5m9zFIs5ZjisQ3L831/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Психологічна підтримка, куди звертатись

[https://drive.google.com/file/d/](https://drive.google.com/file/d/1JgV_AKlk4SHGxULmjCBVmFg7iUKOZJNC/view?usp=sharing)

[1JgV_AKlk4SHGxULmjCBVmFg7iUKOZJNC/view?usp=sharing](https://drive.google.com/file/d/1JgV_AKlk4SHGxULmjCBVmFg7iUKOZJNC/view?usp=sharing)

Вправи для дітей та підлітків, які перебувають у стресовій ситуації, для зняття психоемоційного напруження

<https://imzo.gov.ua/psycholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/>

[vpravy-dlia-ditey-ta-pidlitkiv-iaki-perebuvaiut-u-stresoviy-sytuatsii-dlia-zniattia-psykhoemotsiynoho-napruzhennia/](https://docs.google.com/document/d/1aPVd5tuACLZOuF_gl6eP0Ppu1JhIKn9c/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Пошук резервів, або Психологічний супровід дітей-переселенців із зони проведення АТО та членів їхніх сімей [https://docs.google.com/document/d/1aPVd5tuACLZOuF_gl6eP0Ppu1JhIKn9c/edit?](https://docs.google.com/document/d/1aPVd5tuACLZOuF_gl6eP0Ppu1JhIKn9c/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1aPVd5tuACLZOuF_gl6eP0Ppu1JhIKn9c/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Психологічна допомога дітям у кризових ситуаціях [https://docs.google.com/document/d/1YkssmhW8vTUKG2EQxBKVHuzQ3RIIsb9OK/edit?](https://docs.google.com/document/d/1YkssmhW8vTUKG2EQxBKVHuzQ3RIIsb9OK/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1YkssmhW8vTUKG2EQxBKVHuzQ3RIIsb9OK/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Притча як прийом психологічного консультування [https://docs.google.com/document/d/1CGwPYcRV-ZnIo_b450TERTcsbWRvvc8t/edit?](https://docs.google.com/document/d/1CGwPYcRV-ZnIo_b450TERTcsbWRvvc8t/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1CGwPYcRV-ZnIo_b450TERTcsbWRvvc8t/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Прийоми психологічної самопомоги навчальний тренінг [https://docs.google.com/document/d/15Om43dVog0F05D5uGgN71vXsM_4xh5DF/edit?](https://docs.google.com/document/d/15Om43dVog0F05D5uGgN71vXsM_4xh5DF/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/15Om43dVog0F05D5uGgN71vXsM_4xh5DF/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Як безпечно пережити воєнний час? [https://docs.google.com/document/d/1a7HG2Y69CzRVc3pKSnadVjNTKnFrpPMR/edit?](https://docs.google.com/document/d/1a7HG2Y69CzRVc3pKSnadVjNTKnFrpPMR/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1a7HG2Y69CzRVc3pKSnadVjNTKnFrpPMR/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Перша психологічна допомога. Коротка інструкція [https://docs.google.com/document/d/1V3YKJRuI_AARE8GMCnY10BRS7MFvmcV7/edit?](https://docs.google.com/document/d/1V3YKJRuI_AARE8GMCnY10BRS7MFvmcV7/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1V3YKJRuI_AARE8GMCnY10BRS7MFvmcV7/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Основи кризової інтервенції. Дебрифінг [https://docs.google.com/document/d/19gNaYyqZ-R3B1wbC8IqDx2jfwrIBVMNA/edit?](https://docs.google.com/document/d/19gNaYyqZ-R3B1wbC8IqDx2jfwrIBVMNA/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/19gNaYyqZ-R3B1wbC8IqDx2jfwrIBVMNA/edit?usp=sharing&ouid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Ігри для зняття втоми, напруги, агресії

[https://docs.google.com/document/d/1JD_Kru_x0IqI8SF7ELsrAN8TCBBotkCG/edit?](https://docs.google.com/document/d/1JD_Kru_x0IqI8SF7ELsrAN8TCBBotkCG/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1JD_Kru_x0IqI8SF7ELsrAN8TCBBotkCG/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Поради

[https://docs.google.com/document/d/1gkKDPUx3PwwnSM4S0FqT-Oy5ziHW0_hv/edit?](https://docs.google.com/document/d/1gkKDPUx3PwwnSM4S0FqT-Oy5ziHW0_hv/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1gkKDPUx3PwwnSM4S0FqT-Oy5ziHW0_hv/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Діти та війна. Робочий зошит

<https://drive.google.com/file/d/1Uf0pTINy-NqJB6JO4hGzFZvuICdW5tsc/view?usp=sharing>

Діти зі статусом внутрішньо переміщеної особи

[https://docs.google.com/document/d/1Yl6bTv_xuDfCutocDjT0nGJS12IR-G3V/edit?](https://docs.google.com/document/d/1Yl6bTv_xuDfCutocDjT0nGJS12IR-G3V/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1Yl6bTv_xuDfCutocDjT0nGJS12IR-G3V/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Рекомендації батькам щодо профілактики посттравматичних стресових розладів у дітей

[https://docs.google.com/document/d/11vYi8D9XDNUAtEZ_pjEFMLV9sAS5WRMs/edit?](https://docs.google.com/document/d/11vYi8D9XDNUAtEZ_pjEFMLV9sAS5WRMs/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/11vYi8D9XDNUAtEZ_pjEFMLV9sAS5WRMs/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

9 фраз, які не можна говорити дітям про війну

[https://docs.google.com/document/d/1BHs2fxrIbofwO6Wt8-4i0MZjTzhJOiST/edit?](https://docs.google.com/document/d/1BHs2fxrIbofwO6Wt8-4i0MZjTzhJOiST/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1BHs2fxrIbofwO6Wt8-4i0MZjTzhJOiST/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Практичні рекомендації для батьків: Як допомогти дитині після травматичної події

[https://docs.google.com/document/d/12JVH1M-q4CaSCEH7e7GZfgF9igGnI9hf/edit?](https://docs.google.com/document/d/12JVH1M-q4CaSCEH7e7GZfgF9igGnI9hf/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/12JVH1M-q4CaSCEH7e7GZfgF9igGnI9hf/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Поради для батьків

[https://docs.google.com/document/d/1m5_963UBUuDCwu9605kt5sXmTJ5TQZWm/edit?](https://docs.google.com/document/d/1m5_963UBUuDCwu9605kt5sXmTJ5TQZWm/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1m5_963UBUuDCwu9605kt5sXmTJ5TQZWm/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Як допомогти дитині у стані стресу

<https://docs.google.com/document/d/1LpiRemyeFr236qcnJ9vJDiI9hPgrvaW0/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true>

Поведінкові особливості дітей вимушених переселенців

[https://docs.google.com/document/d/1mAB1hbppcq5DGVNYVj_vX6bNBIYgVO_3/edit?](https://docs.google.com/document/d/1mAB1hbppcq5DGVNYVj_vX6bNBIYgVO_3/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1mAB1hbppcq5DGVNYVj_vX6bNBIYgVO_3/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Дитяча психіка під час війни: перша допомога, усунення небажаних наслідків

[https://docs.google.com/document/d/1EFCaNaJKOxVbgFM2ELk9LpeFUeJ7-gsQ/edit?](https://docs.google.com/document/d/1EFCaNaJKOxVbgFM2ELk9LpeFUeJ7-gsQ/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

[usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1EFCaNaJKOxVbgFM2ELk9LpeFUeJ7-gsQ/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true)

Що каже психологія воєн?

<https://docs.google.com/document/d/1GFjwiBKjX-KbAAAtAh9lyLgzkcFcI4-u5/edit?usp=sharing&oid=117875088901017824027&rtpof=true&sd=true>

Ігри для зняття дітей <https://drive.google.com/file/d/1T-JGN2j4jr2V9YnmNuU1tlbNzfE5q4l7/view?usp=sharing>

Ізраїльський протокол швидкої допомоги дітям, що пережили стресову подію

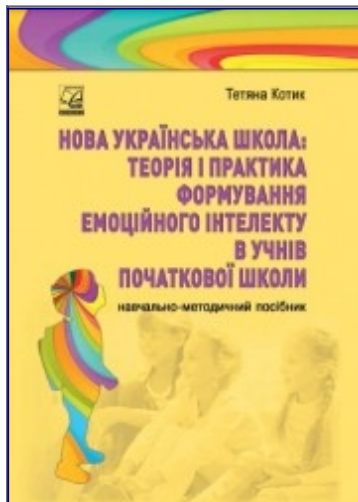
<https://drive.google.com/file/d/1Cu3mgU0S5xARrhoNrEP3SOMmTPT3FhkN/view?usp=sharing>

Як встановити контакт з дитиною, що пережила травматичний досвід

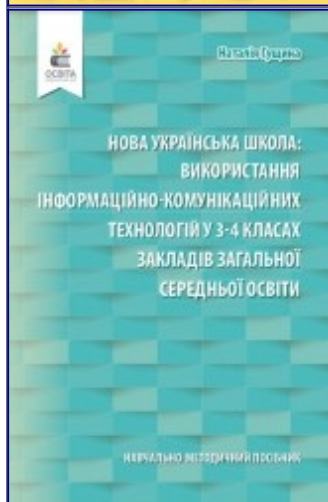
<https://www.unicef.org/ukraine/stories/establish-contact-with-child-traumatic-experience?>

Електронні науково-методичні посібники для педагогічних працівників

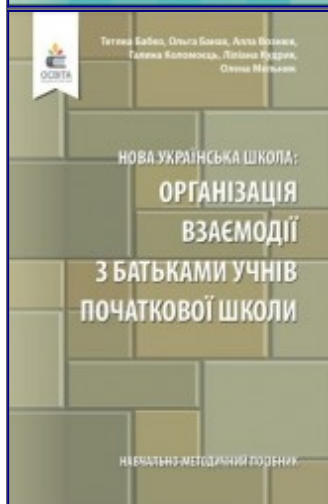
| Посібник | Назва посібника, URL-адреса |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Навчально-методичний посібник "Нова українська школа: методика навчання української мови в класах з навчанням румунською мовою закладів загальної середньої освіти" Михайловська Н.А., Фонарюк Т. І., Морараш А.К., Димашок Г.В., Рошка А.Р.</p> <p>https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-ukrainsko-movi-v-klasakh-z-navchannyam-rumunskoyu-movoyu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-mikhaylovska-na-fonaryuk-t-morarash-ak-dimashok-gv-roshka-ar/</p> |
|  | <p>Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: poradnik vikhovatelyu grupy prodovzhenogo dnya u zakladakh zagalnoy serednoy osviti» (авт. Дмитрів Г. І., Фреїк Н. В, Владика О. Т., Глинянюк Н. В., Грицюк О. Є., Добрянська Н. М., Маротчак Р. М., Семанюк</p> <p>https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-poradnik-vikhovatelyu-grupi-prodovzhenogo-dnya-u-zakladakh-zagalno-seredno-osvti-avt-dmitrv-g-frek-n-v-vladika-o-t-glinyanyuk-n-v-gritsyuk-o-dobryanska-n-m-marotchak-r-m-semanyuk-r-s-skrpnik-r-ye-taras/</p> |
|  | <p>Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентного підходу» (авт. Вашуленко М. С.)</p> <p>https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-ntegrovanogo-kursu-ukrainska-mova-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-kompetentnogo-pdkhodu-avt-vashulenko-m-s/</p> |



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: теорія і практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи» (авт. Котик Т.М.) <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/5-navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukraska-shkola-teorya--praktika-formuvannya-emotsynogo-ntelektu-v-uchnv-pochatkovo-shkoli/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти» (авт. Гуцина Н.І.) <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukraska-shkola-vikoristannya-nformatsyno-komunkatsynikh-tekhology-u-3-4-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи» (авт. Бабко Т.М., Банах О.В., Вознюк А.В., Коломоєць Г.А., Кудрик Л.Г., Мельник О.М.) <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukraska-shkola-organzatsya-vzamosod-z-batkami-uchnv-pochatkovo-shkoli/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: теорія і практика формувального оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти» (авт. Фідкевич О.Л., Богданець-Білоskalенко Н.І.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/20201005/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання» (авт. Старагіна І.П., Терещенко В.М., Панченков А.О.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-rozvitok-chitatsko-kompetentnost-v-uchniv-pochatkovo-shkoli-v-sistem-integrovanogo-navchannya/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Карлюк О.Д.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-anglysko-movi-u-1-2-klasakh-zakladv-seredno-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Карпюк К.Т.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-anglysko-movi-u-3-4-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання математики у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів» (авт. Скворцова С.О., Онопрієнко О.В.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-matematiki-u-3-4-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-ntegrativnogo-kompetentnsnogo-pdkhodv/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Гільберг Т.Г., Тарнавська С.С., Хитра З.М., Павлич Н.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-ntegrovanogo-kursu-ya-dosldzhuyu-svt-u-3-4-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах закладах загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Масол Л.М.)<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbник-nova-ukranska-shkola-metodika-navchannya-integrovanogo-kursu-mistetstvo-u-3-4-klasakh-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu/>



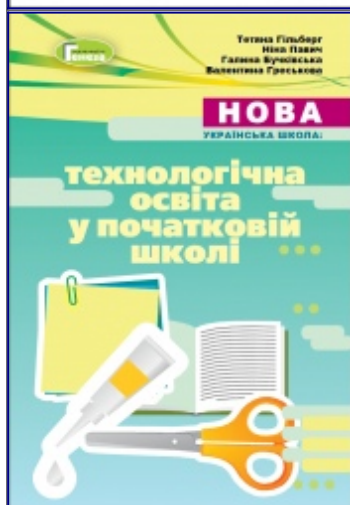
Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: організація дистанційного і змішаного навчання у початковій школі» (авт. Трипольська О. О., Блізнякова О. А., Вовк О. В., Єрмоленко С. В., Лебідь О. Г., Обуховська О. І., Овчаренко І. М.)
https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbник-nova-ukranska-shkola-organzatsya-distantsynogo-zmshanogo-navchannya-u-pochatkovy-shkol-avt-tripolska-o-o-blznyakova-o-a-vovk-o-v-rmolenko-s-v-lebd-o-g-obukhovska-o--ovcharenko--m_1/



https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbник-nova-ukranska-shkola-ukranskiy-pravopis-u-sistem-formuvannya-orfografchno-kompetentnost-v-uchnv-pochatkovo-shkoli-avt-voskresenska-n-o-konovalova-m-v-ltvnova--m-yakimenko-o-o_1/



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: організація медіаосвіти в початковій школі» (авт. Старагіна І. П., Волошенюк О. В., Мокрогуз О. П., Ганик О. В.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-organzatsya-medaosvti-v-pochatkovy-shkol-avt-staragna--p-voloshenyuk-o-v-mokroguz-o-p-ganik-o-v/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі» (авт. Гільберг Т.Г., Павич Н. М., Бучківська Г. В., Греськовська В. В.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-tekhnologchna-osvta-u-pochatkovy-shkol-avt-glberg-tg-pavich-n-m-buchkvska-g-v-greskovska-v-v/>



Навчально-методичний посібник «Онлайн-безпека учасників освітнього процесу в умовах дистанційного і змішаного навчання» (авт. Доценко С. О., Ворожбіт-Горбатюк В. В., Собченко Т. М.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-onlayn-bezpeka-uchasnikv-osvtnogo-protsesu-v-umovakh-distantsynogo--zmshanogo-navchannya-avt-dotsenko-s-o-vorozhbt-gorbatyuk-v-v-sobchenko-t-m/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інформатики у 1–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Суховірський О. В.)
https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-nformatiki-u-14-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu-avt-sukhovrskiy-o-v_1/



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: формування у молодших школярів навичок конструктивного спілкування» (авт. Костенко Т. М., Довгопола К. С.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-formuvannya-u-molodshikh-shkolyarv-navichok-konstruktivnogo-splkuvannya-avt-kostenko-t-m-dovgopola-k-s/>

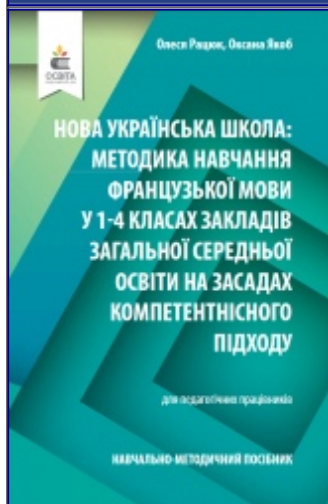


Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: Дидактичні основи STREAM освіти в початковій школі» (авт. Вакарін С. І.)
https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-didaktichn-osnovi-stream-osvti-v-pochatkovy-shkol-avt-vakarn-s_1/



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи» (авт. Онопрієнко О. В.)

https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-nnovatsyna-sistema-otsnyuvannya-rezultatv-navchannya-uchnv-pochatkovo-shkoli-avt-onoprko-o-v_1/



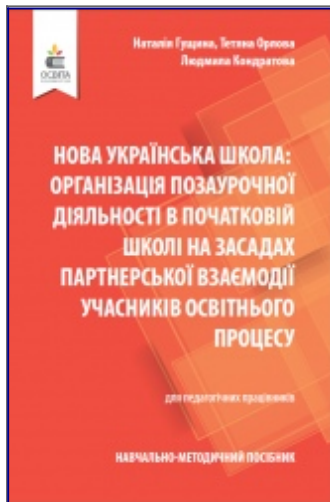
Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання французької мови у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Рацюк О. І., Якоб О. М.)

https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-metodika-navchannya-frantsuzko-movi-u-14-klasakh-zakl-zag-ser-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu-avt-ratsyuk-o--yakob-o-m_1/



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів» (авт. Копосов П. Г.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-didaktichn-osoblivost-organzats-navchalno-grovo-dyalnost-uchnv-1-2-klasv-avt-koposov-p-g/>



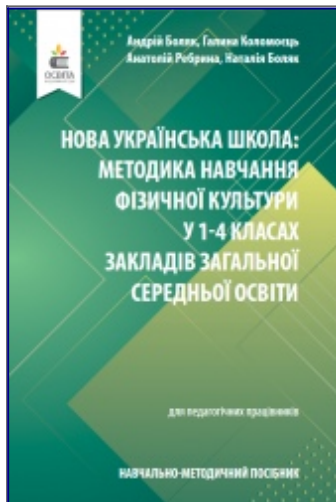
Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: організація позаурочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу» (авт. Гущина Н. І., Орлова Т. Г., Кондратова Л. Г.)
https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-organzatsya-pozaurochno-dyalnost-v-pochatkovy-shkol-na-zasadakh-partnersko-vzomod-uchasnikv-osvtnogo-protsestu-avt-gushchina-n--orlova-t-g-kondratova-l-g_1/



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: психолого-педагогічна підтримка молодших школярів із труднощами в навчанні» (авт. Малініна Л. В.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-psikhologo-pedagogchna-pdtrimka-molodshikh-shkolyarv-z-trudnoshchami-v-navchann-avt-malnna-l-v/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: формування соціальної компетентності учнів початкової школи» (авт. Малініна Л. В.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-formuvannya-sotsalno-kompetentnost-uchnv-pochatkovo-shkoli-avt-malnna-l-v/>



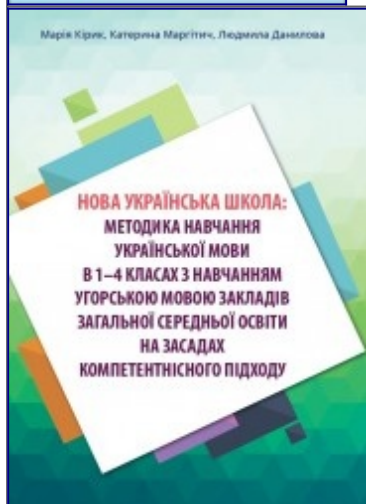
Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти» (авт. Боляк А. А., Коломоєць Г. А., Ребрина А. А., Боляк Н. Л.)

https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukraska-shkola-metodika-navchannya-fzichno-kulturi-u-14-klasakh-zakl-zag-ser-osvti-avt-bolyak-a-a-kolomots-g-a-rebrina-a-a-bolyak-n-l_1/



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: діагностична та корекційно-розвивальна робота з молодшими школярами» (авт. Коробко С. Л., Коробко О. І.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukraska-shkola-dagnostichna-ta-korektsyno-rozvivalna-robot-a-z-molodshimi-shkolyarami-avt-korobko-s-l-korobko-o-/>

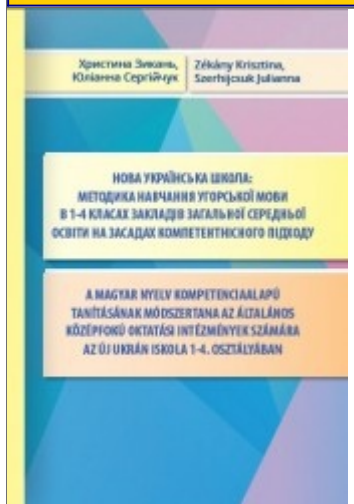


Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання української мови в 1-4 класах з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Кірик М.Ю., Маргітич К.Є., Данилова Л.І.)

<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukraska-shkola-metodika-navchannya-ukrasko-movi-v-1-4-klasakh-z-navchannyam-ugorskoyu-movoyu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu/>



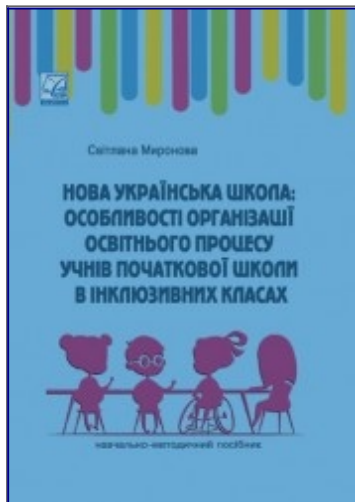
Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання румунської мови в 1-4 класах закладів середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Намака О.С., Леонтій Є.М., Шапка О.І., Василяш А.Г., Петрович Т.Р.) <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-metodika-navchannya-rumunsko-movi-v-1-4-klasakh-zakladv-seredno-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання угорської мови в 1-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Зикань Х.І., Сергійчук Ю.П.) https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-irjkmotodika-navchannya-ugorsko-movi-v-14-klasakh-zakladv-zagalno-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu_1/



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: розвиток критичного мислення в учнів початкової школи» (авт. Пошетун О.І.) <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-kritichnogo-mislennya-v-uchnv-pochatkovo-shkoli/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах» (авт. Миронова С.П.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-osoblivost-organizats-osvtnogo-protsesu-uchnv-pochatkovo-shkoli-v-nklyuzivnikh-klasakh/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: освітній простір учня початкової школи» (авт. Цимбалару А.Д.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-osvtny-prostr-uchnya-pochatkovo-shkoli/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: теорія і практика формульовального оцінювання у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти» (авт. Фідкевич О. Л., Бакуліна Н. В.)
https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-teorya--praktika-formuvalnogo-otsnyuvannya-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt-fdkevich-o-l-bakulna-n-v_1/



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти» (авт. Антонова О. П.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbник-nova-ukrainska-shkola-vikoristannya-nformatsyno-komunkatsynikh-tekhology-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt-antonova-o-p/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу» (авт. Масол Л. М.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbник-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-ntegrovanogo-kursu-mistetstvo-u-1-2-klasakh-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu-avt-masol-l-m/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання математики у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів» (авт. Скворцова С. О., Онопрієнко О. В.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbник-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-matematiki-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-ntegrativnogo-kompetentnsnogo-pdkhodv-avt-skvortsova-s-o-onoprniko-o-v/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» (авт. Гільберт Т. Г., Тарнавська С. С., Павич Н. М.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-ntegrovanogo-kursu-ya-doslidzhuyu-svt-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu-avt-gilbert-t-g-tarnavska-s-s-pavich-n-m/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти» (авт. Кірик М. Ю., Данилова Л. І.)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-organzatsya-dyalnost-uchnv-pochatkovikh-klasv-zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt-krik-m-yu-danilova-l-/>



Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: поради для вчителя» (авт. Шиян Р. Б., Софій Н. З., Онопрієнко О. В., Найда Ю. М., Пристінська М. С, Большакова І. О. За загальною редакцією Н. М. Бібік,)
<https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-poradnik-dlya-vchitelya-avt-shiyan-r-b-sofy-n-3-onoprko-o-v-nayda-yu-m-pristnska-m-s-bolshakova--o-za-zagalnoyu-redaktsyu-n-m-bbk-doktora-ped-nauk-profesora-dynogo-chlena-napn-ukrani/>

Навчально-методичні посібники для педагогічних працівників

https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychni_posibnyky_dlia_pedahohichnykh_pratsivnykiv

**При підготовці СПЕЦВИПУСКУ
використано нормативно-правові документи МОН України,
матеріали ДСЯО України,
інші матеріали, які знаходяться у відкритому доступі.**

Упорядники СПЕЦВИПУСКУ

Оксана КУЛИК, Антоніна ГАЛАС,

**методисти науково-методичного центру професійного розвитку керівних
та педагогічних працівників установ і закладів дошкільної та загальної
середньої освіти Хмельницького ОІППО**

Більше оперативної інформації:

Сайт ХОІППО <https://hoippo.km.ua/>

Сайт НМЦ <https://nmts-koordinatsiji-metodsluzhb.webnode.com.ua/>

Ми у Facebook

Реформа освіти - наше бачення

<https://www.facebook.com/groups/reforma.osvity/?ref=share>

Методична підтримка вчителя початкових класів

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100010984021408>